

Μελέτη πεδίου
(Το γιατί και το πώς)
ΚΠΕ Καστρίου
22/03/2014

Ιωάννα Ντίνου
Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Γ'ΔΔΕ Αθήνας

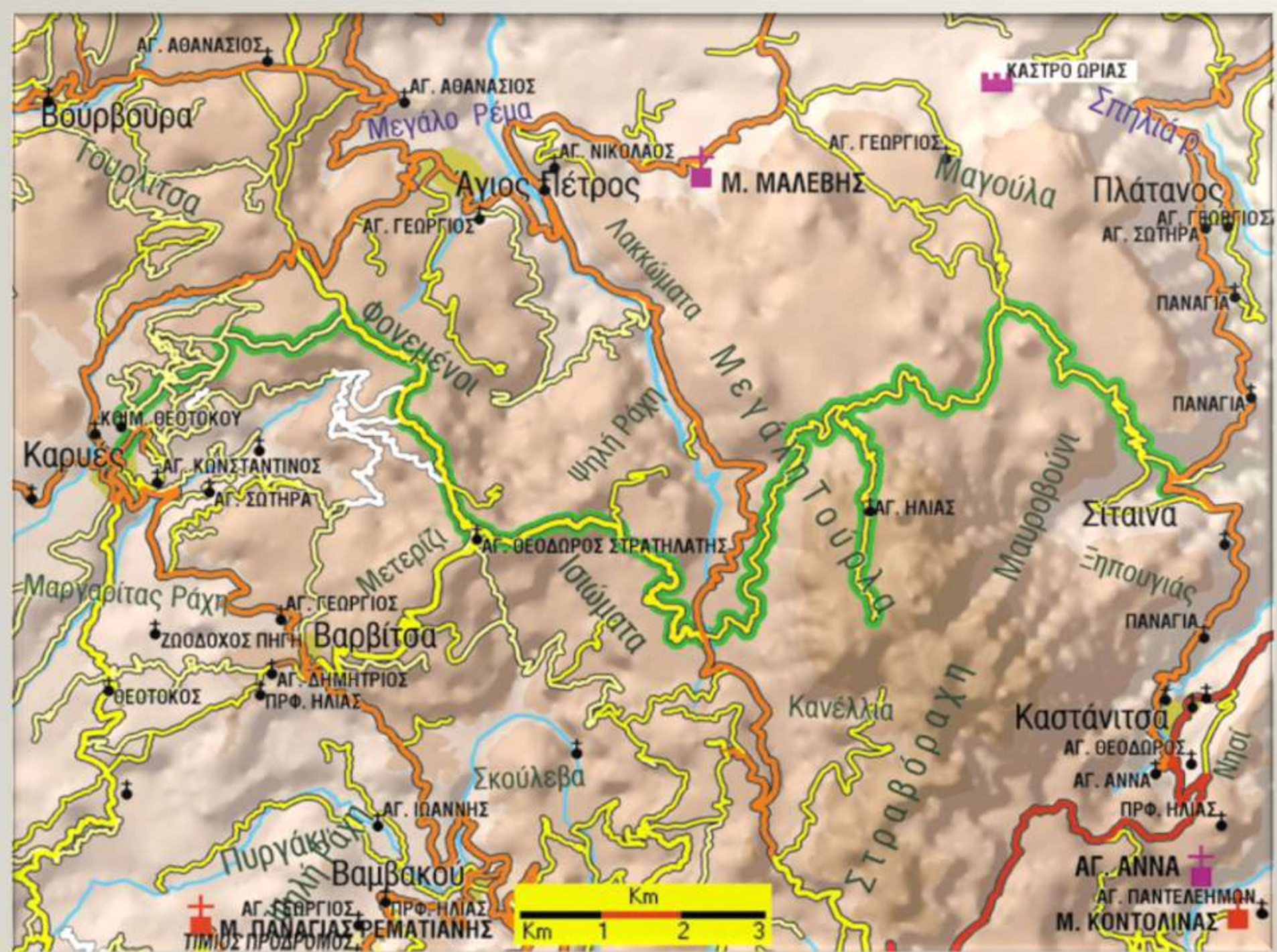

- Άτυπη μορφή εκπαιδευτικής διαδικασίας συνδυάζει:
- Ψυχαγωγική εκδρομή με υλοποίηση παιδαγωγικών δραστηριοτήτων
- Ευαισθητοποίηση, βιωματική απόκτηση γνώσεων, καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος και ανάπτυξη δεξιοτήτων.

ΠΡΙΝ- ΚΑΤΑ-ΜΕΤΑ

- ΠΡΙΝ: στόχοι της δράσης: Τι κρίνεται απαραίτητο να μελετηθεί στο πεδίο; Η «υγεία» του οικοσυστήματος, η βιοποικιλότητα, η σχέση με την πολιτιστική ποικιλότητα;
- Καλό είναι οι δράσεις να συνδέονται με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών.
- Προσεκτικός σχεδιασμός τόσο σε εκπαιδευτικό όσο και σε διοικητικό και νομικό πλαίσιο.

Ζητήματα ασφαλείας:

- Πολύ καλή γνώση της περιοχής, της πρόσβασης σε αυτή, της κατάστασης των μονοπατιών, των υπηρεσιών που παρέχονται εκεί (π.χ. χώρος εστίασης, τουαλέτες κλπ).
- Συλλογή πληροφοριών για το πεδίο, μελέτη χαρτών ιστορικών στοιχείων, μελέτη ενός απειλούμενου είδους της περιοχής, εξάσκηση σε δεξιότητες που θα χρειαστούν (π.χ. χρήση υγρόμετρου).

Κατά:

Δραστηριότητες όπως

- Συλλογή στοιχείων για το φυσικό περιβάλλον και την παραδοσιακή αρχιτεκτονική
- Πεζοπορίες
- Γνωριμία με την λαϊκή τέχνη, την τοπική κουζίνα και τα τοπικά προϊόντα, τα ήθη και τα έθιμα
- Επισκέψεις σε παραγωγικές μονάδες αγροκτήματα, περιστεριώνες, ιερά προσκυνήματα, μουσεία, ιστορικούς-αρχαιολογικούς χώρους.

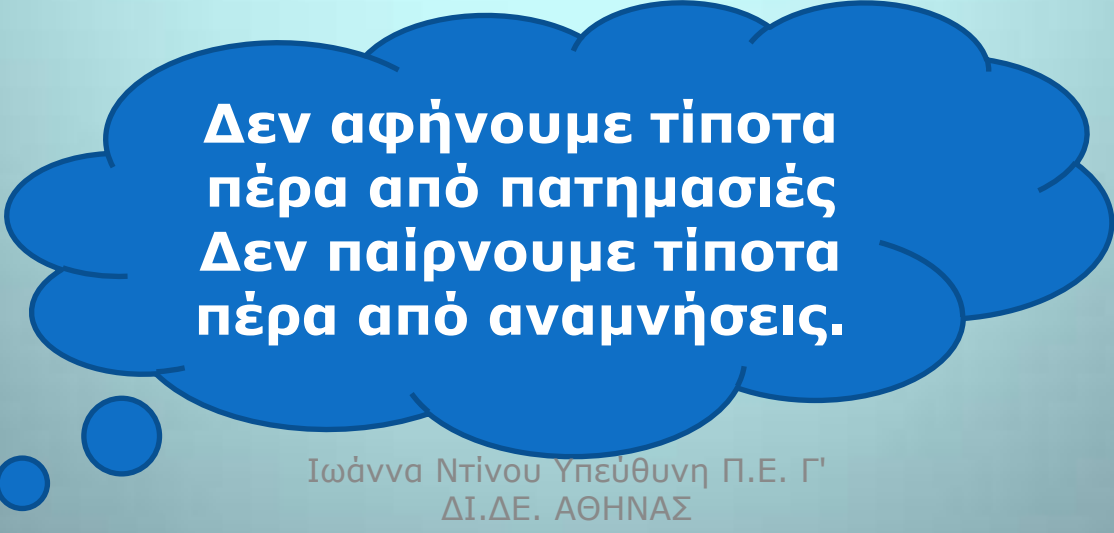
- Μετρήσεις κλιματολογικών, τοπογραφικών και γεωγραφικών παραμέτρων.
- Περιηγήσεις σε χωριά, φωτογραφήσεις, συνεντεύξεις, βιντεοσκοπήσεις.
- Προσδιορισμοί φυσικοχημικών παραμέτρων σε δείγματα γλυκού και θαλασσινού νερού.
- Κολύμπι, θαλάσσια σπορ, βραδιά αστρονομίας, επιτραπέζια παιχνίδια, θεατρικά δρώμενα.

Ενημέρωση των μαθητών ΠΡΙΝ την επίσκεψη στο πεδίο:

- Ατομικός εξοπλισμός
- Κατάλληλος ρουχισμός
- Αντηλιακό, νερό, σνακ
- Μπλοκ, μολύβια κλπ
- Φύλλα εργασίας (έχουν ετοιμαστεί από την ΠΟ σύντομα και περιεκτικά) για να μην λειτουργούν αποτρεπτικά για τους μαθητές.

Συμπεριφορά στο πεδίο:

- Η συμπεριφορά των μαθητών θα πρέπει να συζητείται εκ των προτέρων.
- Οι μαθητές θα πρέπει να γνωρίζουν τις συνέπειες των πράξεών τους «Τι θα συμβεί αν απομακρύνουμε ένα σπάνιο είδος, ή αν το πατήσουμε;»

**Δεν αφήνουμε τίποτα
πέρα από πατημασιές
Δεν παίρνουμε τίποτα
πέρα από αναμνήσεις.**

Μετά

- Ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων, παρουσίαση των εργασιών των ομάδων στην ολομέλεια, σύνθεση των εργασιών συλλογικά σε μια αφίσα, έκθεση ...
- Πολλές φορές οι ομάδες παρουσιάζουν προτεινόμενες λύσεις.

Ανασταλτικοί παράγοντες για την αποτελεσματική εφαρμογή της μελέτης στο πεδίο.

- Η μετακίνηση των μαθητών/τριών ειδικά σε μακρινές αποστάσεις.
- Ο χρόνος που απαιτείται για κατάλληλη προετοιμασία του/της εκπαιδευτικού, η χρονοβόρα διαδικασία εξασφάλισης άδειας μετακίνησης στο πεδίο,
- Η δυσκολία εξασφάλισης συνοδών και την ασφάλεια των μαθητών/τριών κατά τη μετακίνησή τους αλλά και κατά την παραμονή τους στο πεδίο.
- Το κόστος της μετακίνησης.

Παράδειγμα φύλλου εργασίας

- **A/ Πριν την επίσκεψη στο δάσος**
- 1) ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ, ΣΤΟΙΧΕΪΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Από Δασική Υπηρεσία, ιδιώτες, ειδικούς, κ.λπ.)
- Τοποθεσία
- Απόσταση από κατοικημένη περιοχή
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς
- Φυσικό ή τεχνητό δάσος
- Χρήσεις, δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα σε αυτό
- Άλλα στοιχεία

B/ Δραστηριότητες στο δάσος

-
- 2) ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΥΡΙΑΡΧΟ ΦΥΤΙΚΟ ΕΙΔΟΣ ΑΠΟ:
 - α) Κωνοφόρα είδη, έλατα ή πεύκα
 - β) Πλατύφυλλα είδη, δρυς, οξιά, καστανιά
-
- 3) ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ
 - α) Πόσα αντικείμενα ανθρώπινης δραστηριότητας συναντήσαμε στη διαδρομή μας
 - Πεζούλες Στάνες Σκουπίδια Μονοπάτια Ίχνη πυρκαγιάς Φράχτες Βρύσες
 - Άλλα
-
- β) Πόσους διαφορετικούς τύπους βιοτόπων παρατηρήσαμε :
 - Φυσικές πηγές Ρυάκια Λιμνούλες Βάλτοι Λιβάδια
 - Άλλα
-
- 4) ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ:
 - Είδαμε ζωντανά πλάσματα και ανακαλύψαμε ίχνη ζώων
 - Βρήκαμε θάμνους και μυρίσαμε αρωματικά φυτά
 - Ακούσαμε διαφορετικούς φυσικούς και τεχνητούς ήχους
-

5/ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Κατηγορία οργανισμών

- Ρυθμίζουν τους πληθυσμούς των εντόμων
- Απαραίτητα για τη γονιμοποίηση των φυτών
- Αποτελούν τροφή για τα έντομα
- Προσφέρουν καταφύγιο
- Αποσυνθέτουν, δίνουν λίπασμα για τα φυτά
- Αναπτύσσονται σε κορμούς δέντρων
- Συνιστούν τροφή για τα πουλιά

Ρόλος

- Θάμνοι
- Πουλιά
- Μανιτάρια
- Έντομα
- Λουλούδια
- Δέντρα
- Λειχήνες

- **ΕΠΙΣΚΕΨΗ στο ΔΑΣΟΣ – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΔΙΟΥ**
- ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
- **A/ Πριν την επίσκεψη στο δάσος**
- 1) ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ, ΣΤΟΙΧΕΪΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
(Από Γεωπόνους ιδιώτες, ειδικούς, κ.λπ.)
- Τοποθεσία
- Απόσταση από κατοικημένη περιοχή
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς
- Φυσικός ή τεχνητός κήπος
- Χρήσεις, δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα σε αυτό
- Άλλα στοιχεία

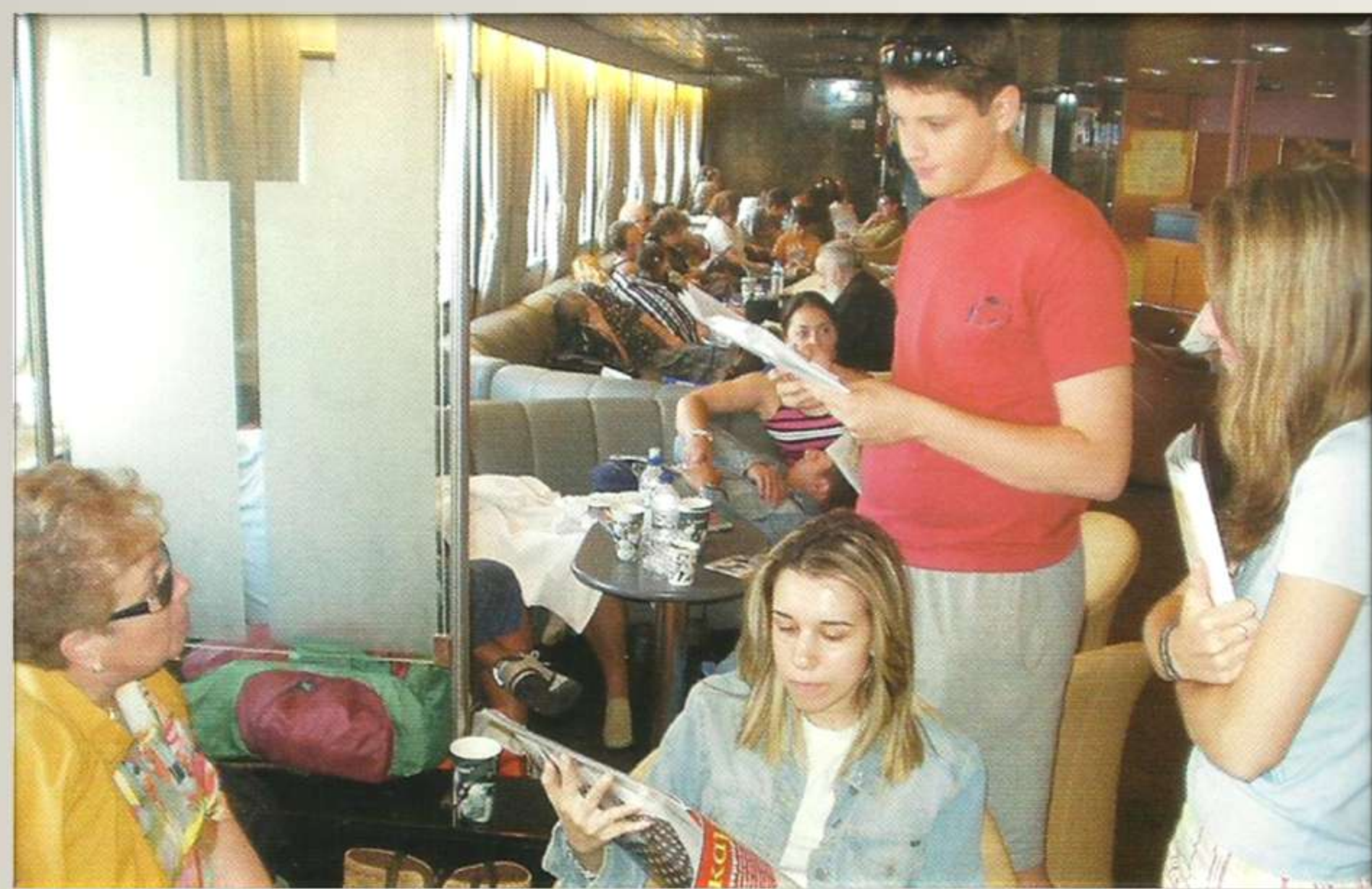
Γ/ Μετά την επιστροφή (παράδειγμα φύλλου εργασίας)

- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ
- α) Καταγραφή εντυπώσεων από τη επίσκεψη στο δάσος, έκφραση συναισθημάτων μέσα από π.χ. ζωγραφική, ποίημα, παραμύθι, φωτογραφίες που τραβήξατε, κολάζ, θεατρικό σενάριο κ.α.
- β) Ποιο είναι το σημαντικότερο πρόβλημα του κήπου και τι θα πρότεινες για την επίλυσή του; Αν έχετε διαφορετικές απόψεις συζητείστε τις, ή οργανώστε πάνελ, συνέλευση, ή debate. Προσπαθήστε να επιλέξετε τις κοινά αποδεκτές προτάσεις.
- γ) Μπορείτε να δημιουργήσετε και να προτείνετε ένα σχέδιο διαχείρισης-αξιοποίησης του κήπου και ανάπτυξης για την κοινότητα στη βάση της αειφόρου ανάπτυξης;
- δ) Ποια δράση προτείνετε, ώστε να συνεισφέρει η ομάδα σας στη διατήρηση και βελτίωση των κήπων;

Η περίπτωση της Τήνου : Μια εκπαιδευτική επίσκεψη που προσφέρεται για παιδαγωγικές δραστηριότητες και αναψυχή.

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη ΕΠΕ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΕΝ ΠΛΩ

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Οι προσκυνητές αγνοούν συνήθως τον φυσικό και πολιτισμικό πλούτο της ενδοχώρας.

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίκου Υπεύθυνη Π.Ε. ΓΕ.
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

A photograph of a man wearing a yellow cap and a light blue long-sleeved shirt, guiding a dark brown donkey. The donkey is pulling a simple wooden plow through a field of low-lying green plants. The background is filled with dense green foliage and trees. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

**Στην Τήνο συνυπάρχουν οι αρχές
του τουρισμού που βασίζεται
στην αειφόρο ανάπτυξη.....**

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

...την προστασία του
φυσικού περιβάλλοντος,

...τη διαχείριση των φυσικών
ανανεώσιμων πόρων ,

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Γ.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς,

24 Μαρτίου 2014

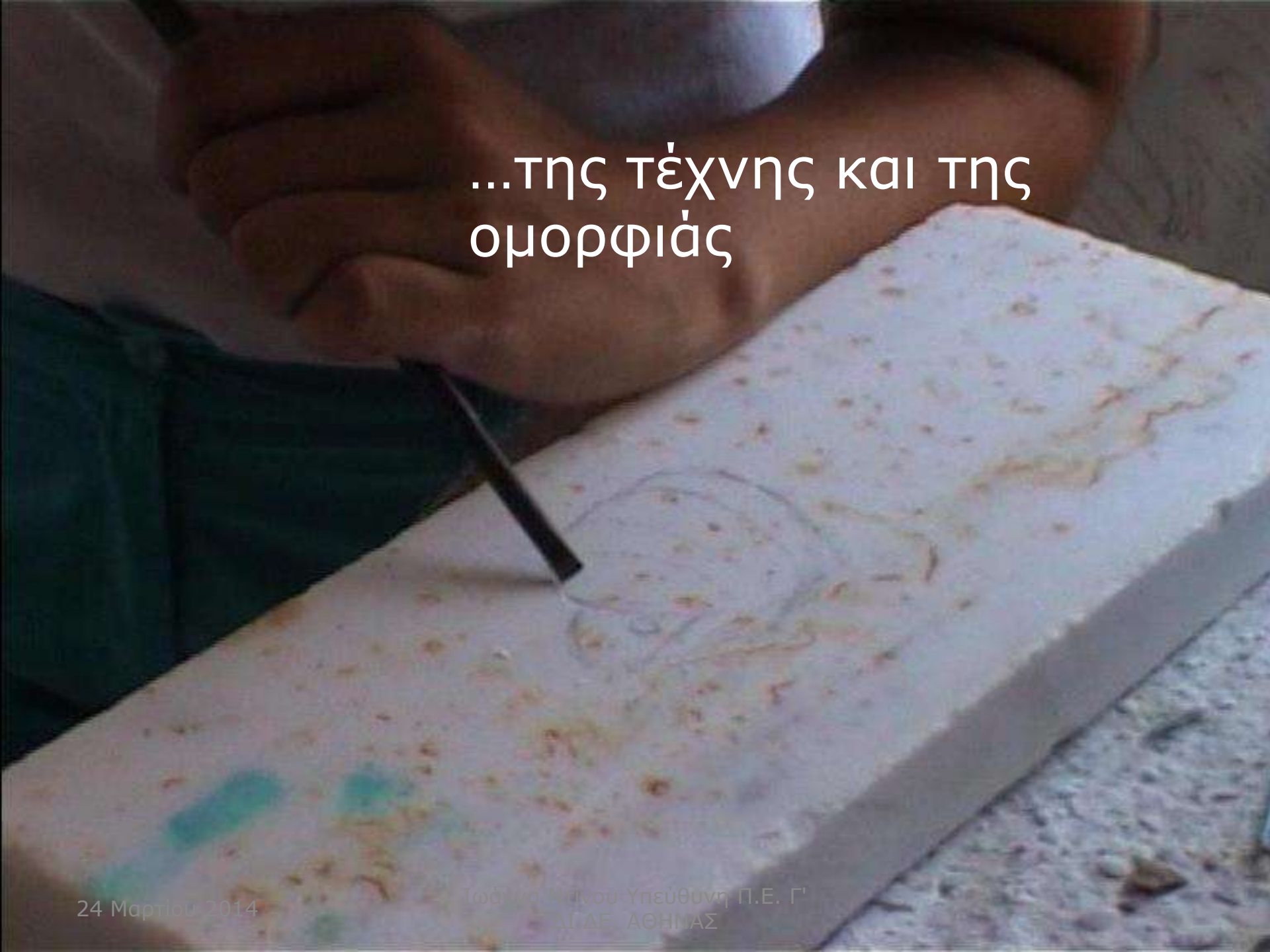
Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Είναι το νησί της πίστης

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

A close-up photograph of a person's hands using a chisel to carve a rectangular block of light-colored stone. The stone has a mottled texture with some reddish-brown and greenish spots. A faint, circular outline is visible on the stone's surface. The background is dark and out of focus.

...της τέχνης και της
ομορφιάς

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Νάνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Προτεινόμενες δραστηριότητες:

Πεζοπορίες στα
χαραγμένα,
λιθόστρωτα
μονοπάτια

24 Μαρτίου 2014

Γνωριμία με την παραδοσιακή τέχνη της καλαθοπλεκτικής

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.Δ.Ε. ΑΘΗΝΑΣ

Μουσεία, τόπους ιστορικού,
αρχαιολογικού ή γεωλογικού
ενδιαφέροντος.

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.Δ.Ε. ΑΘΗΝΑΣ

Περίπατοι στα χωριά,
φωτογράφιση ή
βιντεοσκόπηση.

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Βωλάξ

Περιήγηση σε γρανιτικό τοπίο.

- Γλυπτά της φύσης που ξεπήδησαν σαν καυτή λάβα από τα έγκατα της γης, το βασίλειο του μυθικού Πλούτωνα.

**Οι κάτοικοι του χωριού Βωλάξ έχουν παράδοση στην τέχνη της
καλαθοπλεκτικής**

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΑΙ.Δ.Ε. ΑΘΗΝΑΣ

Επίσκεψη σε ένα αγρόκτημα στην Κώμη

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννης Μανώλης Χημικός Π.Ε. Γ.
ΑΝΔΡΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

A photograph showing several dark wine bottles arranged on a light green table. In the background, there is a red and white checkered bag and a calculator. The text is overlaid on the lower half of the image.

Μπορούμε να επισκεφτούμε τον κόσμο
του κρασιού και να μάθουμε τα μυστικά
της παραγωγής του.

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Επίσκεψη σ' ένα τυροκομείο.

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Γνωριμία με την τέχνη της αγγειοπλαστικής

Ο κ. Bernard Eicher, καλλιτέχνης με περιβαλλοντικές ευαισθησίες, μας μίλησε για όλα τα στάδια της δουλειάς του, από την προμήθεια του πηλού μέχρι το γυάλωμα, τη διακόσμηση και τη διάθεση των κεραμικών του στην αγορά.

Επίσκεψη σε περιστεριώνα

Σύμβολο της υπαίθρου της Τήνου είναι οι περιστεριώνες, τα σπίτια που φιλοξενούν τα περιστέρια... Πρόκειται για διάφορα κτίσματα που το κάτω πάτωμα χρησιμοποιείται από τον ιδιοκτήτη ως αποθήκη και το πάνω μέρος είναι το κύριο μέρος των φωλιών των περιστεριών.

Εξωτερικά χωρίζονται σε διαώματα με διάφορα καλλιπνευήματα που είναι παρμένα και από τη φύση. Στην Τήνο υπάρχουν πάνω από 600 περιστεριώνες όλοι διαφορετικοί μεταξύ τους, καθένας και ένα διαφορετικό κομφοτέχνημα...

Το εσωτερικό του περιστεριώνα είναι ασοβάτιστο και στους τοίχους υπάρχουν εσοχές στις οποίες τα περιστέρια εναποθέτουν και επωάζουν τα αυγά τους προκειμένου να αποκτηθούν οι σπάζοι.

Ιωάννα Ντινίου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ' ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

**Οι
περιστεριώνες
είναι πέτρινα
ογκώδη
κτίρια,
των οποίων το
κάτω πάτωμα
χρησιμεύει
για αποθήκη
και χτίζονται
με υλικά της
περιοχής.**

ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝΕΣ
PERISTERIONES

**Ο φάρος
Λειβάδας κοντά
στο ομώνυμο
χωριό.
Ο φάρος είναι
ένα μνημείο της
ναυτικής μας
παράδοσης.
Έτος
κατασκευής
1910**

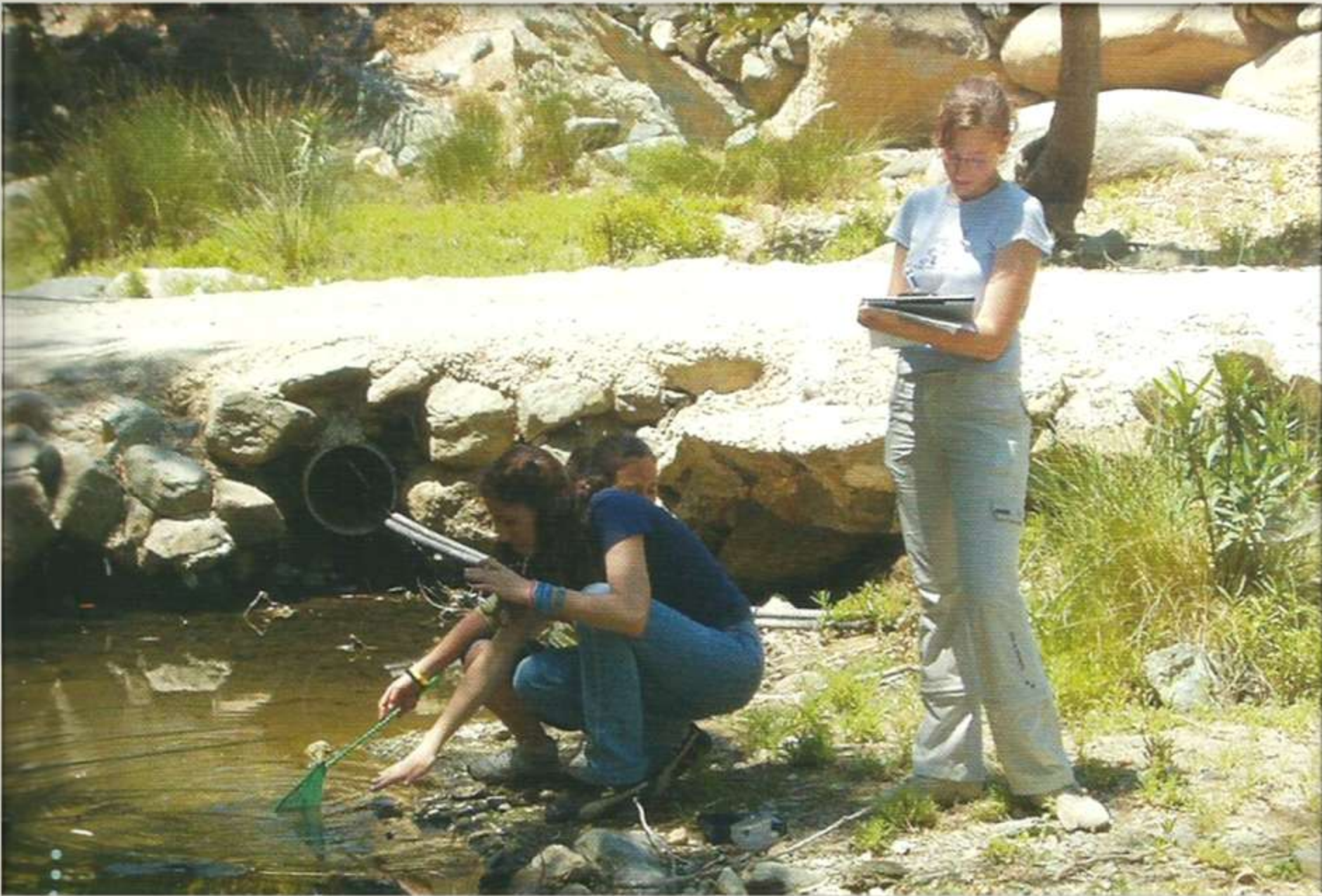
24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Οι ανεμόμυλοι

**Κατά το τέλος της Ενετοκρατίας
χτίστηκαν πάνω από 110
ανεμόμυλοι με πέτρες της
περιοχής.**

24 Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. - Γ.Ε. ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Μετρήσεις ποιότητας νερού στον υγρότοπο της Κολυμπήθρας.

Προστατευόμενη περιοχή από το δίκτυο NATURA στην ανατολική Τήνο

Χελώνα του γλυκού νερού
Mauremys caspica

Η χλωρίδα, η πανίδα και τα γλυκά νερά είναι
τέλεια διατηρημένα, γεγονός σπάνιο στα νησιά
του Αιγαίου

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννης Ντίνος - Υπεύθυνος Γ.
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

24 Μαρτίου 2014

Ιωάννα Ντίνου Υπεύθυνη Π.Ε. Γ'
ΔΙ.ΔΕ. ΑΘΗΝΑΣ

Γνωθι σαυτόν